

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0222U004525

Державний реєстраційний номер: 0120U101287

Відкрита

Дата реєстрації: 31-08-2022

1. Етапи виконання

Номер етапу: 2

Назва етапу: Еколого-геологічні проблеми використання соленосних формацій, видобутку бурштину, нафтопродуктового забруднення геологічного середовища в Україні

Початок етапу: 01-2021

Закінчення етапу: 12-2021

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Інститут геологічних наук Національної академії наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 05417182

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Адреса: вул. О. Гончара, буд. 55-б, м. Київ, 01054, Україна

Телефон: 380444869334

Телефон: 380444869446

WWW: <http://igs-nas.org.ua/>

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Національна академія наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 00019270

Адреса: вул. Володимирська, буд. 54, м. Київ, 01601, Україна

Підпорядкованість:

Телефон: 380442343243

E-mail: prez@nas.gov.ua

WWW: <http://nas.gov.ua>

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6541230

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 3289.403 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Комплексні геолого-екологічні проблеми використання соленосних формацій, видобутку бурштину та ремедіації територій об'єктів, забруднених нафтопродуктами, в Україні

Назва роботи (англ)

Complex geological and ecological problems of using of saline formations, amber extraction and remediation of the oil contaminated sites in Ukraine

Реферат (укр)

Мета роботи полягає в дослідженні негативних змін стану геологічного середовища, що відбуваються внаслідок видобутку солей та господарського використання соленосних формацій, масового незаконного видобутку бурштину, забруднення середовища нафтопродуктами (НП), визначенні їх впливу на компоненти довкілля та обґрунтуванні методів та методик проведених оцінок, а також у розробці заходів, направлених на відновлення порушених територій, поліпшення їх екологічного стану, запобігання техногенним катастрофам. Результати досліджень полягають в обґрунтуванні практичних підходів до вирішення актуальних для України еколого-геологічних проблем використання соленосних формацій, видобутку бурштину, ремедіації територій, забруднених НП-ми. Актуальність результатів досліджень визначається необхідністю мінімізації впливу на довкілля в регіонах України об'єктів пов'язаних із залученням соленосних формацій в економічну діяльність: підприємств з видобутку кам'яної, калійної, магнієвої солей (кар'єрним, шахтним способом та методом підземного розчинення), розсолопромишлів, ропи, підземних ємностей, створених в масивах кам'яної солі; подолання негативних наслідків для довкілля нелегального видобутку бурштину; підвищення ефективності ремедіаційних заходів на територіях, забруднених НП-ми. Результати досліджень рекомендовано використовувати при розробці та втіленні програм та проектів із відновлення та експлуатації промислових об'єктів в соленосних формаціях, рекультивації земель порушених внаслідок видобутку бурштину, ремедіації територій військових об'єктів, забруднених втраченими НП-ми.

Реферат (англ)

The purpose of the work is to study the negative changes in the state of the geological environment that occur as a result of salt extraction and economic use of salt-bearing formations, massive illegal amber mining, environmental pollution with oil products, determining their impact on environmental components and substantiating the methods and techniques of the assessments, as well as developing measures, aimed at restoration of disturbed territories, improvement of their ecological condition, prevention of man-made disasters. The research results are based on the substantiation of practical approaches to solving ecological and geological problems of use of salt-bearing formations, amber mining, and remediation of territories polluted by NPs, which are relevant for Ukraine. The relevance of research results is determined by the need to minimize the impact on the environment in the regions of Ukraine of objects related to the involvement of salt-bearing formations in economic activity: enterprises for the extraction of rock, potassium, magnesium salt (by the quarry, mine method and the method of underground dissolution), brine industries, crude oil, underground tanks created in massifs of rock salt; overcoming the negative environmental consequences of illegal amber mining; increasing the effectiveness of remedial measures in the territories polluted by oil products. The results of the research are recommended to be used in the development and implementation of programs and projects for the restoration and operation of industrial facilities in salt-bearing formations, the reclamation of lands disturbed by amber mining, and the remediation of the territories of military facilities contaminated by oil products.

Індекс УДК: 553.6;553.5;553.8;553.91, 622.7, 504:001.8;504:621.039, 504.054-032.32, 504.064:001.8; 504.064.36

Коди тематичних рубрик НТІ: 38.51.19, 52.43.33, 58.01.94.51, 87.15.08.35, 87.03.17

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Рекомендації з проведення моніторингу осередку забруднення геологічного середовища нафтопродуктами, а також застосування сучасних технологій ремедіації територій забруднених нафтопродуктами з метою покращення ефективності ліквідаційних заходів.

Назва продукції (англ): Recommendations for monitoring the center of contamination of the geological environment with petroleum products, as well as the use of modern technologies for the remediation of territories contaminated with petroleum products in order to improve the effectiveness of liquidation measures.

Очікувані результати: рекомендації

Галузь застосування: Очищення військових та інших територій, забруднених нафтопродуктами

Опис продукції (укр): Рекомендації призначені для ремедіації територій, забруднених нафтопродуктами

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження:

Виробник продукції: ІГН НАН України

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: Отримано патент

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР

7. Бібліографічний опис

Ярошовець К.А., Ремезова О.О. Еколого-економічна ефективність використання торфових сорбентів для вирішення екологічних проблем// Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Геологія, 2021/№1(92). – с.103-107. DOI: <http://doi.org/10.17721/1728-2713.92.14>

Naumenko U., Matsui V., Aleksandrov O., Naumenko O. Hypergene alterations of succinite and its vulnerability in various environmental conditions. GEO&BIO. 2021. N 21. P. 164-174.

Науменко У.З., Ремезова О.О., Василенко С.П., Регіональні проблеми екології бурштинового Полісся. Сьома міжнародна науково-практична конференція "Надрокористування в Україні. Перспективи інвестування", 1-5 листопада 2021 року. С. 210-216

Ремезова Е.А., Науменко У.З. Развитие потенциала янтарной отрасли Украины и преодоление последствий негативного влияния неконтролируемой добычи. V Международная научно-практической конференция. Брест, 27–29 сентября 2021 года. Актуальные проблемы наук о Земле: использование природных ресурсов и сохранение окружающей среды. Сборник материалов конференции. В двух частях. С. 198–201

Ярошовец Е.А. Условия формирования и оценка качества торфов Житомирского Полесья// Сборник материалов IV Международная научно-практическая конференция «Географические аспекты устойчивого развития регионов» [Электронный ресурс]: (Гомель, 27–29 мая 2021 года): Географические аспекты устойчивого развития регионов [Электронный ресурс]: IV Международная научно-практическая конференция (Гомель, 27–29 мая 2021 года). – с. 291-295

Ярошовець К.А., Вдовиченко А.І. Торф'яний потенціал у вирішенні соціально-економічних та екологічних проблем// Матеріали Сьомої міжнародної науково-практичної конференції. Надрокористування в Україні. Перспективи інвестування. (2021 р., м. Львів). Державна комісія України по запасах корисних копалин (ДКЗ). – Том 2. – К.: ДКЗ, 2021.с.248-254

Ярошовець К.А. Торф – унікальна сировина для економіки України, торф'яний потенціал та перспективи використання/Матеріали X науково-практичної конференції «Мінерально-сировинні багатства України: шляхи оптимального використання» (8 жовтня 2021 р. смт. Хорошів). – Хорошів, 2021. – с.269-275

Ярошовець К.А. Дослідження змішаних та перехідних торфів Житомирської області на прикладі торфовища «Ямни» // Геологічна наука в незалежній Україні: Збірник тез наукової конференції (Київ, 8-9 вересня 2021 р.). / НАН України, Ін-т геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка. – Київ, 2021.с.246-249

Ярошовець К.А. Перспектива використання торфу для рекультивації земель, порушених гірничими розробками // VIII-ий Міжнародний з'їзд екологів (Екологія/Ecology-2021), 22-24 вересня, 2021 [Електронне мережне наукове видання]: збірка наукових тез. – Вінниця: ВНТУ, 2021. с.13

Екологія геологічного середовища. Забруднення нафтопродуктами. Основні терміни та поняття: словник /А.Л. Брикс, М.С. Огняник, Д.Ф. Чомко. — К.: ВПЦ “Київський університет”, 2021. — 126 с.

Е. Н. Шпак, Р. Б. Гаврилюк, О. И. Логвиненко. Оценка эффективности ликвидационных откачек на загрязненном нефтепродуктами участке склада горюче-смазочных материалов аэропорта Борисполь // Сборник материалов IV Международной научно-практической конференции “Географические аспекты устойчивого развития регионов” (г. Гомель, 27–29 мая 2021 г.). — С. 459-465

Шпак О.М., Гаврилюк Р.Б., Курило О.Г., Плєскач Л.Я. Вплив нафтопродуктового забруднення на екологічний стан дендропарку «Олександрія» // Матеріали міжнародної наукової конференції «Охорона біорізноманіття та історико-культурної спадщини у ботанічних садах та дендропарках», присвяченій 225-річчю заснування Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України (28-30 вересня, м. Умань). — С. 319-322

Shekhunova S.B., Stadnichenko S.M., Aleksieienkova M.V., Kril T.V., Siumar N.P. (2021) Risk mapping of the slope mass movement processes for public awareness and community risk preparedness (on the example of Solotvyno). Materials of the Third EAGE Workshop on assessment of landslide hazards and impact on communities, 20-23 September, 2021, Odessa, Ukraine

Shekhunova S.B., Pakshin M.Yu., Stadnichenko S.M., Liaska I.I., Aleksieienkova M.V. The satellite radar monitoring of post-mining area (Solotvyno, Ukraine). Materials of the XV International Scientific Conference “Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment”, 17–19 November 2021, Kyiv, Ukraine. Mon-21-075

Shekhunova S.B., Kril T.V. Risk analysis for prevention emergencies in post-mining areas.XV International Scientific Conference "Monitoring of geological processes and ecological condition of the environment" Institute of Geology of Taras Shevchenko National University of Kyiv. 17-19 November 2021. Mon-21-068

Гаврилюк Р.Б., Логвиненко О.І., Загородній Ю.В., Негода Ю.О. Оцінка ефективності заходів з ліквідації нафтопродуктового забруднення геологічного середовища ділянки складу ПММ Міжнародного аеропорту “Бориспіль” // Збірник наукових праць. Випуск 2 (за матеріалами VI наукової конференції з міжнародною участю “Гідрогеологія: наука, освіта, практика”. — Харків, 2020. С. 23-27

Шпак О.М. Ремедіація геологічного середовища, забрудненого нафтопродуктами // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції “ Геологічне, гідрологічне та біологічне різноманіття Полісся”. 13 жовтня 2020 р. м. Рівне. — С. 248-253

Шпак О.М. Відновлення підземного середовища, забрудненого нафтопродуктами // Матеріали VII Міжнародного геологічного форуму «Актуальні проблеми та перспективи розвитку геології: наука й виробництво». 2-3 листопада 2020 р., м. Одеса. — С. 240-246

Алексєєнкова М.В. Туристично-рекреаційний потенціал геологічних об'єктів нижньопермської соленосної формації / М.В. Алексєєнкова, У.М. Селівачова, Н.П. Сюмар // Мат. IV Міжнар. наук.-практ. конф. «Геотуризм: практика і досвід», 22-24 жовтня – Львів, 2020 м. – с. 139-141

Олена Ремезова. Залізні перехрестя на українському «Бурштиновому Шляху»././ Геотуризм: практика і досвід. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (22-24 жовтня 2020, Львів). – Львів: Каменяр, 2020. —с.75-77

Kril T.V., Shekhunova S.B., Wójcik W. (2021) Geo-informational approach to risk analysis of slope mass movement. CITRisk'2021: 2nd International Workshop on Computational & Information Technologies for Risk-Informed Systems, September 16–17, Kherson, Ukraine.

Shpak O.M., Havryliuk R.B., Lohvinenko O.I. Research of subsurface contamination with gasoline using mathematical modeling / Мінеральні ресурси України — 2020, № 2. С. 49-53

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 192

Мова звіту: Українська

Умови поширення в Україні: Не заборонено

Умови передачі іншим країнам: Не заборонено

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Алексееенкова Марина Василівна

Александров Олександр Львович (к. геол. н.)

Брикс Андрій Львович (к. геол. н., пров.н.с.)

Василенко Світлана Петрівна (к. геол. н.)

Загородній Юрій Васильович (молодший науковий співробітник)

Запольський Ігор Миколайович (молодший науковий співробітник)

Кузьманенко Галина Олексіївна (к. геол. н.)

Логвиненко Ольга Ігорівна (молодший науковий співробітник)

Мацуй Віктор Михайлович (к.геол.н., с.н.с.)

Науменко Уляна Зеновіївна (к. геол. н.)

Негода Юрій Олексійович (молодший науковий співробітник)

Огняник Микола Степанович (д.геол.н., професор)

Охоліна Тетяна Вячеславівна (к. геол. н.)

Пермяков Віталій Вадимович (к. т. н.)

Ремезова Олена Олександрівна (д. геол. н., доц.)

Стадніченко Світлана Миколаївна (к. геол. н.)

Сюмар Наталія Петрівна (к. геол. н.)

Шехунова Стелла Борисівна (д. геол. н., професор, академік НАН України, старший науковий співробітник)

Шпак Олена Миколаївна (к. геол. н.)

Яременко Ольга Віталіївна (к. геол. н.)

Керівник організації:

Шехунова Стелла Борисівна (д. геол. н., с.н.с.)

Керівники роботи:

Гаврилюк Руслан Борисович (к. геол. н.)

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.